

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An instrumenta musica sint in Ecclesiis adhibenda? Ex p. 11. t .4. &
Misc. 4. r. 44.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

Sint Concionatores? Ex part. 6. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 12.

§. 1. **R**espondent aliqui recentiores non accusari à peccato, dum legitimo impedimento non detinetur. Ratio est, tum quia iure diuino Parochi tenentur concionari: tum quia Tridentinum Concilium determinat tempus, quo Parochi teneantur per se, vel saltem per alios concionari, si legitime impedito fuerint: si ergo nullo rationabili impedimento laborent, non videntur oneri suo satisfacere, si per se ipsos non concionentur.

2. Alij verò putant excusari: quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur & censetur: tum quia populus nullum patitur detrimentum, & ipse necessitati sufficienter occurrunt, alio concionem habente, vt suppono.

3. Mihi dicendum videtur satisfacere obligationi iuris diuini, vt patet ex rationibus pro secunda sententia allatis, modò Concionatores apti sint & idonei, sufficienterque occurrant necessitatibus populi indigentis prædicatione verbi Dei: non verò videntur simpliciter satisfacere obligationi iuris humani, quo decernitur, vt Parochi solum per alios concionentur si legitimo detineantur impedimento. Et hæc omnia docet Bonacina *tom. 2. disp. 5. quest. unica, punct. 2. num. 29.* qui, vt videt, tenet Parochum in nostro casu satisfacere obligationi iuris diuini, non autem iuris humani, Concilij videlicet Tridentini.

4. Sed si hæc opinio esset vera, ferè omnes Parochi hodie obligationi Concilij minime satisfacerent: idcò puto cum Agidio Trullenchi in *Decalog. tom. 1. lib. 3. c. 1. dub. 4. num. 15.* in nostro casu Parochum, qui nunquam aut rarò Concionem habet ad populum, eò quòd in eius Parochia non desint Concionatores, satisfacere non solum obligationi iuris diuini, sed etiam iuris humani. Et ratio est, quia hæc videtur mens Concilij: si quidem populus tunc nullum salutis patitur detrimentum. Ergo, &c.

RESOL. XVI.

An instrumenta musica sint in Ecclesijs adhibenda? Ex p. 11. tr. 4. & Misc. 4. Ref. 44.

§. 1. **T**empore D. Thomæ, vt patet in *2. 2. quest. 91. art. 2. ad 4.* Ecclesia nondum receperat vsus musicorum instrumentorum, & D. Augustini testimonio constat cytharam ab Ecclesia fuisse proscriptam: nonne, inquit in *psalm. 32. concio. 1.* id egit institutio in nomine Christi vigiliarum istarum, vt ex isto loco cytharæ pellerentur? Auctor questionum ad Orthodoxos apud Iustinum *q. 107.* affirmat sublatum esse in Ecclesijs vsus instrumentorum inanimorum, & relictum esse canere simpliciter.

2. Verum quòd post multa sæcula vsu receptum sit, vt in Ecclesiasticis officiis instrumenta musica adhiberentur, nullo modo est improbandum; modo Christianam præferant cum grauitate, & suauitate modestiam: quia deprehensum est, multos Christianorum infirmos, & imperfectos, ita esse ad deuotionem prouocandos.

3. Vnde in his posse peccari non est negandum, vt si quis prophana cæuet organis, eaque inferat velut partem diuini officij, vt loco alicuius Sacri Versiculi, vel Antiphonæ peccatum est ex genere suo mortale, tum quia est crimen falsi. Si non inferat ea velut partem officij, sed tantum applicet consonantiam soni ad verba diuina, videndum est quanam sit istius soni natura, vel conditio, quis euentus: si conditio talis sit, vt iudicetur esse prouocatiuus ad malum, peccatum est

mortale, aut veniale secundum quantitatem mali, & prouocationis ad illud: & similiter si audientes incitantur ad malum. Alioquin potest nullum esse peccatum, secluse scandalo. Si organis velit significare profana, solum causa delectationis, non autem inferendo tantquam partem officij, & ea prophana sint honesta, peccatum dumtaxat veniale: si inhonesta, mortale.

4. Neque refert, quòd sonus abstrahit à materia, & quòd qualibet melodia soni potest applicari ad verba sacra: certum est enim, quòd quidam soni sunt, vt accommodati ad delectationem audientium etiam qui non nouerunt illos, nisi vt sonos verborum profanorum, aut lasciuorum: vnde, & per eos excitantur ad illa profana, vel turpia.

5. Itaque, vt habetur in *c. cantantes dist. 92. ex S. Hier. in c. 5. epist. ad Ephes.* non sunt in Ecclesia in tragico-modum guttur, & fauces dulci medicamine leniende: id est electuariis ad vocem clariorem edendæ, vt exponit ibi Gloss. nec theatrales moduli & Cantica sunt audienda, sed in timore, in opere, in scientia scripturarum. Et in eandem sententiam contra haereticos cantus, quibus deuotio contemnitur, & lasciuia propalatur multa habentur *extrag. vnic. de vit. & bonif. Cler. & in Trid. sess. 22. in decreto de obseruandis in celebr. Missæ, in iungitur Ordinariis locorum, vt necesse ab Ecclesijs eas musicas, quæ sine organo, sine cætu lasciuum aliquid, & impurum miscent, & illos grauius improbant Doctores communiter, vt Palod. in 4. dist. 15. q. 5. art. 2. Caietan. 2. 2. q. 91. art. 1. vers. inter hæc. & in summa verb. organor. vsus. Nauarr. in man. cap. 12. num. 88. Valent. 2. 2. disput. 6. q. 5. pun. vnic. Suarez, de hor. Can. cap. 13. num. 16. & 17. Sanchez in summi. tom. 1. lib. 2. cap. 37. nu. 7. Baldellus tom. 2. lib. 3. disp. 42. n. 16. Syluius in 2. 2. D. Thom. q. 91. art. 2. circa finem, & alij.*

RESOL. XVII.

An rellè, & laude dignum faciam, qui in Monasterijs Ecclesijs ornamentis, & ab eis iam fundatis, & confectis arma sua gentilicia reponunt? Et quid maxime de personis Ecclesiasticis? Ex part. 10. tr. 12. & Misc. 2. Ref. 38.

§. 1. **H**anc questionem late, & ad partes pertrahat Herudius Iuriconsultus Andreas Magenis in suo tract. *Iuridico-Historico Politico de Adornata ornata, cap. 18. num. 134. & seq.* & pro negatiua sua sententia videtur obseruandum, illos, qui signa sua in Ecclesijs, quas construunt, affigunt, graue periculum incurere, ne meritum omne amittant, quòd fieri tradidit ex antiquioribus, Geminianus in cap. *Dua sunt 45. dist.* quem refert, & sequitur Bernardus de Landriano, in addit. *Panomianus in cap. Dilecti. de exco. cessib. Pralator.* Idem cum alijs admittit Chastaneus *conclus. 13.* vbi rotundè dicit, aduertendum esse quòd ponentes arma sua in Ecclesijs, quas faciunt, aut in ornamentis, quæ donant Ecclesijs, siue Monasterijs, meritum perdant. Et præter hos dissualorem eundem re se inter modernos præbet Anton. Sola *super. dist. Decret. de armis, & insignis, gloss. 2. num. 8.* Vbi grauius monet Ecclesiarum Fundatores, ornamentorumque Ecclesiasticorum largitores, ne in capellis, vel ornamentis insignia depingi, vel inscribere, eò quòd peccati id boni operis meritum amittant. Denique hanc ipsam sententiam superque confirmatam decisionem summæ auctoritatis ac nominis Iuriconsultus Gabriel Palæothoritis ac nominis Iuriconsultus Gabriel Palæothoritis, *de Imagin. lib. 2. cap. 47. versic. Potes etiam, ex. pt. & tuetur inquiring, grauius errari, si insignia in Ecclesijs ponantur, aut cum rebus sacris, & diuino cultui additis coniungantur, quòd inde non parua indignitas,*